

แผนยุทธศาสตร์

การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๕๕๔

แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. ๒๕๕๔

คำนำ

แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) เป็นแผนยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งการป้องกันแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทางการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เต็มตามศักยภาพ มีทักษะชีวิต มีความสุข อยู่อย่างพอเพียง เป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายการแนะแนวที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดแผนการปฏิบัติของแต่ละกลยุทธ์ในทุกระดับ อย่างชัดเจน บนฐานคิดของการประสานความร่วมมือในการปฏิบัติภารกิจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) และหวังว่าผู้เกี่ยวข้องจะนำแผนนี้ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑๖ กันยายน ๒๕๕๔

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น คิดเป็น ใช้ชีวิตเป็น สามารถตัดสินใจและวางแผนการศึกษา อาชีพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดบริการและกิจกรรมแนะแนวให้แก่ผู้เรียนทุกคน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้บริหาร ครู รู้จักและเข้าใจผู้เรียนเพื่อการส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตลอดจนให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียนด้วย กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการแนะแนวขึ้นใช้ ๓ ฉบับ ๆ ละ ๕ ปี โดยเริ่มจาก พ.ศ. ๒๕๓๕ มาถึงสิ้นสุดปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และขาดหายไปในช่วงที่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของสังคมไทยอย่างรวดเร็ว พบปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ทั้งปัญหาส่วนตัว ปัญหาการศึกษาและอาชีพที่รัฐควรเอาใจใส่ อาทิ โรคเครียด ดิถยาเสพติด ท้องไม่พร้อม คะแนนโอเน็ต (O-NET) ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ จากการทบทวนผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการแนะแนวทั้งสามฉบับที่ผ่านมา ยังพบปัญหาด้านการบริหารจัดการการแนะแนวในทุกระดับ ขาดครูแนะแนว ขาดระบบสารสนเทศทางการแนะแนว และขาดสื่อและเครื่องมือทางการแนะแนวที่มีคุณภาพ หลากหลายและทันต่อเหตุการณ์ ตลอดจนหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำแผนพัฒนาการแนะแนวไปสู่การปฏิบัติ ในทุกระดับ ยังขาดความเอาใจใส่ที่จะให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่างจริงจัง ผนวกกับผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการ จากเครือข่ายมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ๒๕ แห่ง และวิทยากรแกนนำหลักสูตรการอบรมครูแนะแนวระดับสูง ในโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕ ได้จัดทำข้อเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีการพัฒนาคุณภาพการแนะแนวอย่างเป็นระบบในปี พ.ศ. ๒๕๕๔

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้ยกร่างแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ด้วยการศึกษ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานประกอบการจัดทำแผนและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้อง ๑๕ รายการ ผ่านการประชุมระดมความคิดเห็น จำนวน ๓ ครั้ง ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว ๖ ภาคส่วน ได้แก่ ๑) ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการศึกษา ๒) ศึกษานิเทศก์ ๓) ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ๔) ผู้บริหารสถานศึกษา ๕) คณาจารย์สถาบันอุดมศึกษา และ ๖) ผู้แทนองค์กรด้านวิชาชีพการแนะแนว ผ่านการรับฟังความคิดเห็นจาก ๔ ภูมิภาค ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๕ กลุ่ม ได้แก่ ๑) ผู้เรียนจากโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา ๒) ครูแนะแนวจากโรงเรียนทั้ง ๓ ประเภท ๓) ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาจากโรงเรียนทั้ง ๓ ประเภท ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ๔) ครูทั่วไป ประกอบด้วย ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ครูฝ่ายปกครอง และครูหัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ ๕) บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา สมาคมผู้ปกครองและครู สาธารณสุขจังหวัด องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำศาสนา สำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักจัดหางานจังหวัด สถาบันผลิตครู องค์การพัฒนาเอกชน และสื่อมวลชนท้องถิ่น หลังจากนั้นคณะทำงานยกร่างนำผลการรับฟังความคิดเห็น ๔ ภูมิภาค มาปรับปรุงและจัดทำแผนยุทธศาสตร์

การแนะแนว ฉบับสมบูรณ์ นับเป็นแผนเชิงรุก เน้นการป้องกัน มุ่งส่งเสริม พัฒนา และสร้างภูมิคุ้มกันแก่ผู้เรียน ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม พัฒนาคูแนะแนว ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พัฒนาคุณภาพ การบริหารจัดการการแนะแนว อีกทั้งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายทุกภาคส่วน

แผนยุทธศาสตร์การแนะแนว ฉบับนี้ กำหนด**วิสัยทัศน์**ไว้ว่า การแนะแนวมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทางการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เต็มตามศักยภาพ มีทักษะชีวิต มีความสุข อยู่อย่างพอเพียง เป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี ด้วยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย โดยกำหนด**พันธกิจ** ในการดำเนินงานดังนี้ ใช้กระบวนการแนะแนวดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ ยกกระดับคุณภาพการแนะแนวในสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน และพัฒนาระบบ การบริหารจัดการการแนะแนวโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

วัตถุประสงค์หลักของแผนยุทธศาสตร์ ได้แก่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนทางการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เต็มตามศักยภาพ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างพอเพียงและ มีความสุข เพื่อให้ครูทุกคนใช้กระบวนการแนะแนวในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ การแนะแนวให้มีคุณภาพ และเพื่อส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในกระบวนการแนะแนว และได้กำหนด **เป้าหมาย**ของแผน ได้แก่ ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถวางแผนในทางการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ตลอดจนปรับตัวและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและพอเพียง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถ ใช้กระบวนการแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาทุกแห่งมีครูแนะแนวที่มีคุณวุฒิทางการแนะแนวหรือจิตวิทยา ที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว สถานศึกษามีการพัฒนา จัดระบบ และดำเนินการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพตาม มาตรฐานการแนะแนว หน่วยงานการศึกษาทุกระดับมีโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการการแนะแนวอย่างชัดเจน และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวอย่างเข้มแข็ง

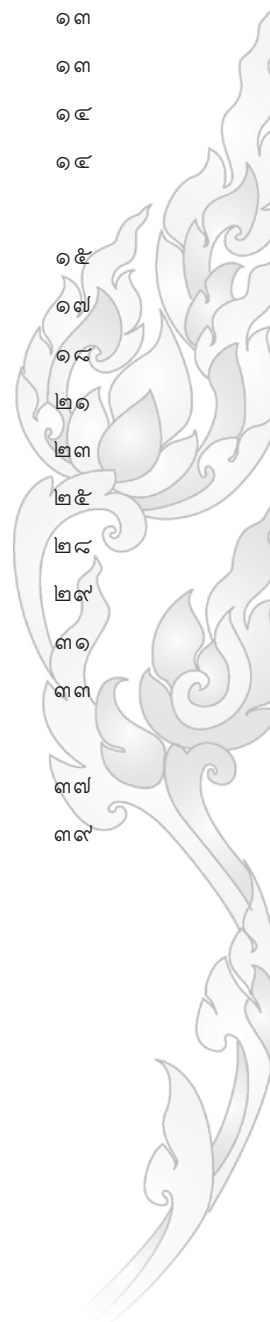
เพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักของแผน ได้กำหนด**ยุทธศาสตร์** ได้แก่ พัฒนาผู้เรียน ครูแนะแนว ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการแนะแนว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ตลอดจนกำหนด**กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน**ในแต่ละกลยุทธ์ รวมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ หน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ของแต่ละยุทธศาสตร์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตาม แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวฯ ฉบับนี้ แม้ผ่านกระบวนการจัดทำมาดีเลิศเพียงใด ก็จะไม่มีความหมายถ้าขาดขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) นั่นคือ ขั้นตอนการเผยแพร่ทำความเข้าใจ แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและขั้นตอนแปลงแผนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกลยุทธ์และ ยุทธศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของแผนต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
ส่วนที่ ๑ ทิศทางการพัฒนาการแนะแนว	๑
๑. หลักการและเหตุผล	๓
๒. ข้อมูลพื้นฐานประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)	๔
๒.๑ สรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการแนะแนว	๔
๒.๒ การวิเคราะห์เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการแนะแนว	๗
๒.๓ การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาการแนะแนว	๘
๒.๔ ปัจจัยสำคัญที่มีต่อการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การแนะแนว	๙
๓. วิธีดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๓
๓.๑ การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลจากเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้อง	๑๓
๓.๒ การยกร่างแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๔
๓.๓ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๔
ส่วนที่ ๒ สารสำคัญของแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)	๑๕
วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์หลัก เป้าหมาย ยุทธศาสตร์	๑๗
ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงาน	๑๘
ส่วนที่ ๓ การนำยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานสู่การปฏิบัติ	๒๑
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาผู้เรียน ครูแนะแนว ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	๒๓
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการแนะแนว	๒๕
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย	๒๘
บรรณานุกรม	๒๙
ภาคผนวก	๓๑
นิยามศัพท์	๓๓
ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)	๓๗
คณะผู้จัดทำ	๓๙

ส่วนที่ ๑

ทิศทางกำรพัฒนาการแนะแนว

ส่วนที่ ๑

ทิศทางการพัฒนาการแนะแนว

๑. หลักการและเหตุผล

แนวนโยบายของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดให้รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม แสดงให้เห็นถึงจุดเน้นของรัฐ ในการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนให้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความเจริญทางเทคโนโลยี และการสื่อสาร การแข่งขันทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตทุกมิติของมนุษย์

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความจำเป็นตามนโยบายของรัฐธรรมนูญและปัญหาสังคม พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่มีสถิติในการกระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเพิ่มขึ้น ดังสถาบันรามจิตติ ศึกษา “๑๐ สถานการณ์ที่ต้องเอาใจใส่ : เด็กและเยาวชนไทย ปี’๕๑” ตามโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ในบางประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กและเยาวชน และการแนะแนว อาทิพบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านส่วนตัว-สังคม เช่น เครียด-นอนไม่หลับ ค่าเฉลี่ยของประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ร้อยละ ๒๗ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ร้อยละ ๓๐ แม่วัยรุ่นอายุต่ำกว่า ๑๙ ปี ที่มาทำคลอด ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ (จำนวน ๗๗,๐๙๒ คน) เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๐ (จำนวน ๖๘,๓๘๕ คน) และเยาวชนอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี พยายามฆ่าตัวตาย ค่าเฉลี่ย ๒๐.๔๔ คน ต่อประชากรแสนคน เด็กและเยาวชนเสพยาเสพติดในสถานศึกษามีถึงร้อยละ ๑๓ นักเรียนมีปัญหาด้านการศึกษาและอาชีพ เช่น นักเรียนออกกลางคัน ร้อยละ ๑.๕ สำหรับการวิเคราะห์ผลสอบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) ภาพรวมในวิชาหลักของนักเรียนชั้น ป.๖ ม.๓ และ ม.๖ ในช่วงปีการศึกษา ๒๕๕๑ - ๒๕๕๓ โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) พบว่า คะแนนเฉลี่ยของประเทศต่ำกว่าร้อยละ ๕๐

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายและมาตรการให้สถานศึกษาดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ด้วยการใช้กระบวนการแนะแนวเป็นแกนกลางในการส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ผนวกกับการผลักดันของเครือข่ายมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ๒๕ แห่ง และวิทยากรแกนนำหลักสูตรการอบรมครูแนะแนวระดับสูง (Master Teacher) ในโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕ ที่มีความเห็นพ้องกันว่า กระบวนการแนะแนวเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่สามารถป้องกัน แก้ไข และพัฒนาผู้เรียน ให้มีทักษะในด้านการคิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น ตลอดจนดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงได้จัดทำข้อเสนอให้ประธานโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕ นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการแนะแนวอย่างเป็นระบบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนว อย่างเป็นรูปธรรมอีกครั้งหนึ่ง หลังจากกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาการแนะแนวแล้ว จำนวน ๓ แผน ได้แก่ แผนพัฒนางานแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๙) แผนพัฒนาการแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) และแผนพัฒนาการแนะแนว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) แต่ขาดช่วงในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ ทำให้อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน

การมีแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) จะทำให้การบริหารจัดการการแนะแนวสัมฤทธิ์ผล ในการส่งเสริมบุคคลในทุกช่วงวัยของชีวิต โดยเฉพาะผู้อยู่ในวัยเรียนให้รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม มีทักษะชีวิต

อยู่ดีมีสุข พัฒนาตนเองและสังคมได้เต็มตามศักยภาพ สู่เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความสามารถ มีคุณธรรม เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทย และสามารถปรับตัวเป็นพลโลกได้อย่างมีความสุข

๒. ข้อมูลพื้นฐานประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นจากการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การแนะแนวที่ผ่านมา จากเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการแนะแนว จากการเปลี่ยนแปลงและ แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทั้งภายนอกและภายในสังคมไทยที่มีผลต่อการพัฒนาการแนะแนว และจากปัจจัยสำคัญที่มีต่อการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การแนะแนว เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการกำหนดกรอบแนวคิด และทิศทางของแผนยุทธศาสตร์

๒.๑ สรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำและประกาศใช้แผนพัฒนาการแนะแนวมาแล้ว ๓ ฉบับ ได้แก่ แผนพัฒนา งานแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๙) แผนพัฒนาการแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) และแผนพัฒนาการแนะแนว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) มีผลการดำเนินงานดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการแนะแนว ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ มีดังนี้ (กรมวิชาการ, ๒๕๔๕ : ๓-๔)

แผนพัฒนางานแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๙) ตรงกับช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๙) มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชน ทุกระดับการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์จากการใช้ กระบวนการแนะแนว แต่เนื่องจากแผนดังกล่าวเป็นแผนเริ่มแรก จึงขาดความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ คือ การประสานงาน การเผยแพร่แผนและคู่มือดำเนินงานตามแผนล่าช้า การติดตามและประเมินผล ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

แผนพัฒนาการแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) เป็นแผน ที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนางานแนะแนวฯ ระยะที่ ๑ และตรงกับช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) ซึ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ แต่ผลกระทบจากการที่ประเทศเข้าสู่ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความเครียด ปัญหาความรุนแรงทางอาชกรรม ปัญหาครอบครัวแตกแยก เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ส่งผลสะท้อนถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัยของเด็กและเยาวชนหลายด้าน เช่น การหาทางออกด้วยการ เสพสิ่งเสพติด การฆ่าตัวตาย การมั่วสุมในสถานเริงรมย์และสถานบริการ เป็นต้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งของปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว ที่ส่งผลกระทบต่อแผนพัฒนาการแนะแนวคือ ไม่ได้มีการปรับแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรง และต่อเนื่อง

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างอิงแผนพัฒนาการแนะแนว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) ได้วิเคราะห์ประเด็นปัญหาและ ข้อจำกัดของแผนพัฒนาการแนะแนวทั้ง ๒ แผนแรก พบว่า ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อต่อเนื่อง มีดังนี้

๑) ด้านการบริหารจัดการการแนะแนว ยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ครบถ้วนตามที่กำหนด ขาดการประสานงานและการส่งต่ออย่างเป็นระบบในทุกระดับ

๒) ด้านการส่งเสริมและเร่งรัดการจัดบริการแนะแนว ยังไม่มีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนทุกระดับ คักยภาพของบุคลากรด้านวิชาการยังไม่เพียงพอ และขาดการเร่งรัดติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

๓) ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวในเชิงปริมาณ สัดส่วนของจำนวนครูแนะแนว ต่อผู้เรียนไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผน ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการแนะแนวทำให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนไม่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ควร เนื่องจากครูแนะแนวมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนผู้เรียน อีกทั้งการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังไม่เพียงพอต่อการมีบทบาทในการดูแลช่วยเหลือและให้คำปรึกษา เบื้องต้นแก่ผู้เรียน

๔) ด้านสื่อ เครื่องมือ และระบบสารสนเทศทางการแนะแนว พบว่า การดำเนินงาน ของหน่วยส่งเสริมสนับสนุนการแนะแนวและสถานศึกษายังมีปัญหาด้านการผลิตสื่อ เครื่องมือที่จำเป็นต่อการแนะแนว และขาดการจัดทำฐานข้อมูลทุกระดับ

๕) ด้านการประชาสัมพันธ์การแนะแนว พบว่า บุคลากรที่รับผิดชอบงานแนะแนวทุกระดับ ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์เผยแพร่การแนะแนว ขาดการประสานงาน เพื่อขอความร่วมมือจากองค์กรเอกชนและสื่อมวลชน ตลอดจนขาดการประสานสัมพันธ์งานแนะแนวระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง สถานศึกษา และชุมชน

๖) ด้านการส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ วิจัย ติดตาม และประเมินผล พบว่า การกำหนด ขอบข่ายของงานวิจัยและการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาการแนะแนวมีน้อย เนื่องจากขาดแหล่งข้อมูล รวมทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และการประสานงานในการทำวิจัย ตลอดจนยังไม่มีการส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

๒.๑.๒ ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการแนะแนว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้สรุปผล การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการแนะแนว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) โดยศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๕๐ คน ประกอบด้วยกลุ่มแรกคือ ผู้รับผิดชอบงานแนะแนวของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) จำนวน ๑๗๕ คน กลุ่มที่สองคือ ครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวของศูนย์แนะแนวเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน ๑๗๕ คน ดังนี้

๑) ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาการแนะแนวของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรก และกลุ่มที่สองอยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ ๕๖.๒๐ และร้อยละ ๕๔.๕๕ ตามลำดับ)

๒) ด้านการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการแนะแนว พบว่าความคิดเห็น เกี่ยวกับการใช้กระบวนการแนะแนวเป็นกลไกในการพัฒนาผู้เรียนและการรณรงค์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการแนะแนว ของทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับมาก สำหรับการพัฒนาสื่อ เครื่องมือ และระบบสารสนเทศทางการแนะแนว และการพัฒนา ระบบบริหารจัดการการแนะแนวอยู่ในระดับน้อย ส่วนการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสื่อมวลชนให้มีบทบาทในการแนะแนวนั้น กลุ่มแรกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก กลุ่มที่สองอยู่ในระดับน้อย ผลจากการศึกษาความคิดเห็นได้ข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑) แผนพัฒนาการแนะแนว โดย

- กำหนดเป็นแผนระดับชาติที่ชัดเจน
- มีแผนพัฒนางานแนะแนวของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๒) การบริหารจัดการการแนะแนว โดย

- สพฐ. ควรกำหนดโครงสร้างงานแนะแนว กำหนดภารกิจและทิศทางการดำเนินการ แต่ละระดับ สำหรับ สพท. และสถานศึกษาให้ชัดเจน

- มีหน่วยงานกลางทางการแนะแนวเป็นผู้ประสานงานจาก สพฐ. (ลักษณะเหมือนศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพของกรมวิชาการเดิม)
- พัฒนาศูนย์แนะแนวเขตพื้นที่การศึกษาให้เข้มแข็ง โดยมีงบประมาณสนับสนุน
- สพฐ. ควรกำหนดผู้รับผิดชอบงานแนะแนวใน สพท. ระบุบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจนและปฏิบัติได้
- มีศูนย์ประสานความร่วมมือแต่ละระดับ (สพฐ. สพท. ศูนย์แนะแนวโรงเรียน)
- ศูนย์แนะแนวเขตพื้นที่การศึกษา ควรได้รับการประสานจากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สวก.) โดยตรงด้วย
- สพฐ. ควรจัดประชุมศูนย์แนะแนวอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อนำความรู้ขยายสู่โรงเรียน
- สพฐ. ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- สพฐ. และ สพท. มีการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังโดยใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
- สพฐ. ควรเน้นให้ สพท. กำหนดงานแนะแนวไว้ในแผนกลยุทธ์
- กลุ่มพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการแนะแนวของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ควรดูแลและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์แนะแนวเหมือนตอนเป็นศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ

๒.๓) การพัฒนาครู โดย

- กำหนดให้ทุกโรงเรียนต้องมีครูแนะแนว
- ควรสร้างความเข้าใจงานแนะแนวกับครูทุกคน
- มีการบรรจุครูวุฒิจิตวิทยา/แนะแนว ทุกโรงเรียน
- ครูแนะแนวต้องมีวุฒิทางการแนะแนวหรือผ่านการอบรม
- สพฐ. ควรส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละครั้ง
- สพฐ. จัดการอบรมครูแนะแนวแบบ Online
- สพฐ. พัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการใช้สื่อและเครื่องมือทางการแนะแนวผ่านเครือข่ายทางการแนะแนว ถึงศูนย์แนะแนวเขตพื้นที่การศึกษา
- สพฐ. และ สพท. ควรจัดงบประมาณให้ศูนย์แนะแนวเขตพื้นที่การศึกษาในการพัฒนางานแนะแนวและครูแนะแนว
- สพฐ. และ สพท. จัดสรรงบประมาณให้ศูนย์แนะแนวเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูแนะแนว ในการใช้สื่อและเครื่องมือทางการแนะแนว
- มีกิจกรรมยกย่องเชิดชูครูแนะแนวระดับชาติ

๒.๔) การพัฒนาสื่อทางการแนะแนว โดย

- จัดทำสื่อและเครื่องมือทางการแนะแนวอย่างหลากหลาย
- จัดให้มีเครื่องมือทางการแนะแนวที่ทันสมัย
- จัดทำคลังสื่อและเครื่องมือทางการแนะแนว
- มีกิจกรรมประกวดสื่อทางการแนะแนวระดับต่าง ๆ เพื่อได้สื่อที่มีคุณภาพ
- สพฐ. และ สพท. จัดสรรงบประมาณให้ศูนย์แนะแนวเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อ

๒.๕) การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางการแนะแนว โดย

- ประสานให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการแนะแนวทุกภาคส่วน
- จัดประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ

๒.๒ การวิเคราะห์เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการแนะแนว

การวิเคราะห์เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแนะแนวที่ผ่านมา แบ่งเป็นเงื่อนไขที่เป็นจุดแข็ง เงื่อนไขที่เป็นจุดอ่อน เงื่อนไขที่เป็นโอกาส และเงื่อนไขที่เป็นข้อจำกัด ดังนี้

๒.๒.๑ เงื่อนไขที่เป็นจุดแข็ง

หลักการของการแนะแนวมีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๙) แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๕๙) แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) ในการพัฒนาคนแบบองค์รวมให้มีความสมบูรณ์และสมดุลทุกด้าน ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และให้สังคมมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

๒.๒.๒ เงื่อนไขที่เป็นจุดอ่อน

- ๑) สถานศึกษาขาดแคลนบุคลากรทางการแนะแนวที่มีความรู้ ความสามารถโดยตรงด้านการแนะแนว
- ๒) ขาดความต่อเนื่องในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อดำเนินงานการแนะแนวในระดับชาติ
- ๓) ขาดการประเมินแผนการดำเนินงานการแนะแนวในแต่ละระยะอย่างรอบด้านและลุ่มลึก เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาประกอบการจัดทำแผนการดำเนินงานการแนะแนวในระยะต่อไปให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ๔) ปัญหาที่ยังพบอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดจากการประเมินแผนการดำเนินงานการแนะแนว ทั้ง ๓ ฉบับที่ผ่านมา ได้แก่ ด้านสื่อ เครื่องมือ ระบบสารสนเทศทางการแนะแนว และด้านการบริหารจัดการการแนะแนว ในทุกระดับ
- ๕) หน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำแผนการดำเนินงานการแนะแนวไปสู่การปฏิบัติในทุกระดับ ขาดความเอาใจใส่ การสนับสนุน และการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง

๒.๒.๓ เงื่อนไขที่เป็นโอกาส

- ๑) ทิศทางในการพัฒนาประเทศมุ่งที่การยึดคนเป็นศูนย์กลาง และการพัฒนาคนเป็นองค์รวม ให้มีภูมิคุ้มกัน มีทักษะชีวิต มีความพอเพียง อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติและมีความสุข ซึ่งมีความสอดคล้องกับฐานคิดด้านการแนะแนว
- ๒) สภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของเด็กและเยาวชนอย่างรุนแรงและเห็นได้ชัด สังคมจึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการทางการแนะแนว เพื่อให้ความช่วยเหลือทั้งการป้องกัน การแก้ไข และการพัฒนา
- ๓) ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑ หัวใจสำคัญของการปฏิรูป คือ มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยให้สามารถเรียนรู้ ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถสื่อสาร มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมและจิตสำนึกความเป็นไทย ซึ่งการแนะแนวสามารถจัดกิจกรรมแนะแนวที่สนองตอบนโยบายด้านทักษะชีวิตและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้เป็นอย่างดี
- ๔) ครุสภากำหนดให้การแนะแนวเป็นสาระความรู้ในมาตรฐานจิตวิทยาสำหรับครู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานวิชาชีพครู

๒.๒.๔ เจ็อนไซที่เป็นข้อจำกัด

๑) ระบบการบริหารจัดการงานแนะแนว และโครงสร้างการบริหารงานแนะแนวในทุกะดับยังไม่ชัดเจน ขาดหน่วยงานและบุคลากรที่มีความสามารถด้านการแนะแนวสำหรับทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

๒) หน่วยปฏิบัติการขาดความรู้ความเข้าใจในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ทำให้มีการนำแผนไปปฏิบัติได้น้อย ก่อให้เกิดปัญหาในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

๒.๓ การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาการแนะแนว

๒.๓.๑ การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ภายนอกสังคมไทย

๑) การเปลี่ยนแปลงกฎกติกาใหม่ของโลกด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากวิกฤติทางเศรษฐกิจ ภัยพิบัติจากธรรมชาติที่ไม่สมดุลของธรรมชาติ และการให้ความสำคัญแก่อิทธิทธิมนุษยชนอย่างจริงจังมากขึ้น ประเทศต่าง ๆ จึงมีการปรับตัวเคลื่อนจากสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ยุคสารสนเทศ เข้าสู่ยุคสังคมใหม่ที่ใช้ความรู้เป็นฐาน หรือการก้าวเข้าสู่ยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ มีความเจริญทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร มีการเรียนรู้วัฒนธรรมและค่านิยมร่วมกันมากขึ้น ความอยู่รอดของผู้คนในยุคปัจจุบันขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และคุณภาพ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาคนไทยให้สามารถเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับประชากรโลกได้อย่างชาญฉลาด ซึ่งในแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) จะมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเตรียมตนเองในด้านวิชาการ วิชาชีพ มีทักษะชีวิต เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รู้จักวิเคราะห์เลือกสรรได้อย่างเหมาะสมและรู้เท่าทัน เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ จากหลักการพื้นฐานของการแนะแนว จะให้ความสำคัญกับผู้เรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาทางด้านสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม ตามศักยภาพที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล โดยยึดพื้นฐานการเคารพอิทธิทธิมนุษยชนเป็นสำคัญ

๒) การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เนื่องจากมีการกระจายตัวของศูนย์กลางเศรษฐกิจโลกมาสู่ภูมิภาคเอเชียมากขึ้น เป็นการสร้างโอกาสให้แก่คนไทยในการประกอบอาชีพที่มีความหลากหลาย และต้องอาศัยความรู้ความชำนาญเฉพาะมากขึ้น เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจตนเองด้านความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด สามารถแสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโลกของงานในสังคมยุคใหม่ เตรียมตนเองเข้าสู่อาชีพอย่างเหมาะสม ซึ่งการพัฒนาการแนะแนวอาชีพสามารถพัฒนาคนเข้าสู่อาชีพและการมีงานทำได้

๓) ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มีความก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง การติดต่อสื่อสาร การคมนาคม การรับข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็วด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัย ประชาชนสามารถติดต่อกันได้เสมือนโลกไร้พรมแดน มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตในสังคม ปรับเปลี่ยนสังคมเป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร ทำให้การแสวงหา การกระจายข่าวสารข้อมูล รวมทั้งการเรียนรู้มีความสะดวก รวดเร็ว ง่ายดายมากขึ้น ดังนั้นเด็กและเยาวชนไทยจะต้องรู้เท่าทัน รู้จักวิเคราะห์ เลือกสรร ในการนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ การแนะแนวจึงจำเป็นต้องพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะที่จะเข้าถึงข้อมูล มีความสามารถวิเคราะห์ คัดเลือก ข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีประโยชน์ เพื่อนำมาใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง รวมถึงการรู้จักใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณค่าและเหมาะสม

๔) กระแสการให้ความสำคัญในระบอบประชาธิปไตยและสิทธิเสรีภาพมีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะด้านสิทธิมนุษยชนที่ส่งเสริมให้เกิดความเคารพและรักษาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีข้อผูกพันที่เกิดจากสนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเข้าร่วมและต้องปฏิบัติ ได้แก่ ด้านสิทธิเด็ก ด้านการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ด้านสิทธิของคนพิการ ด้านการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ด้านการต่อต้านการทรมาน และด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งในการให้บริการแนะแนว จำเป็นต้องคำนึงถึงสิทธิเหล่านี้ประกอบด้วย เพราะการแนะแนวเป็นกระบวนการที่ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน คำนึงถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้บุคลากรทางการแนะแนวจะต้องปฏิบัติงานอย่างมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ดังนั้นการให้บริการแนะแนวจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณวุฒิโดยตรงด้านการแนะแนว

๒.๓.๒ การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ภายในสังคมไทย

๑) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม สังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมเกษตรอุตสาหกรรมและการบริการ จากสังคมเครือญาติสู่สังคมปัจเจก ภาวะความเป็นสังคมเมือง และมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น ความเอื้ออาทรช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน วิธีชีวิตต่างคนต่างอยู่และทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัวน้อยลง อัตราการหย่าร้างและแยกกันอยู่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่สภาพครอบครัวล่มสลาย ทำให้สถาบันครอบครัวอ่อนแอลง เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งถูกทอดทิ้ง การไหลบ่าของวัฒนธรรมโลกที่ไม่เหมาะสมกับวิถีการดำรงชีวิตของคนไทย ส่งผลกระทบก่อให้เกิดปัญหาของเด็กและเยาวชนตามมา เช่น ปัญหาสุขภาพจิต เสพสารเสพติดและอบายมุข ติดเกม มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม การแนะนำจึงมีบทบาทสำคัญในการป้องกัน แก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน โดยการสร้างภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง มีทักษะชีวิต และสามารถดูแลตนเองให้รอดพ้นจากวิกฤติทั้งหมด

๒) สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพ แนวโน้มของสังคมไทยกำลังก้าวไปสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ ผู้ที่มีความรู้ มีความถนัด ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และความต้องการของประเทศ สังคมที่ใช้ความรู้เป็นฐานจะมีลักษณะของการถ่ายทอดความรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ เพื่อสามารถเผชิญกับกระแสโลกาภิวัตน์อย่างรู้เท่าทัน ด้วยการใช้ปัญญาและสติ และเป็นลักษณะของการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีระดับสูง การให้บริการ และการพัฒนาตนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยในการสร้างความสำเร็จในการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพจึงไม่ใช่เพียงแต่ทำให้ทุกคนมีงานทำ แต่เป็นการมุ่งสร้างคนให้รักและเห็นคุณค่าของงาน ซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงทางอาชีพและมีรายได้สูงขึ้น นอกจากนี้ สุวรรณีย์ คำมัน (๒๕๕๑) ได้วิเคราะห์ว่า คนไทยยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ทำให้การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์มีน้อย ประกอบกับการศึกษาที่ด้อยคุณภาพ การจัดการความรู้ในชุมชนไม่เป็นระบบ สถาบันหลักทางสังคม มีบทบาทน้อยในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาศักยภาพของคนไทย สภาพดังกล่าวเป็นข้อเท็จจริงที่ทำให้ต้องตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาและทักษะของแรงงานไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การแนะนำจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสและทางเลือกในการแสวงหาความรู้และติดตามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนการให้คำปรึกษาแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ทราบสภาพการณ์และแนวโน้มด้านอาชีพ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนบุตรหลานให้ศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ตรงตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างเหมาะสม

๓) การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) มีเป้าหมายให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้จะต้องให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายร่วมกันพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นการแนะนำจะช่วยให้ครูทุกคนรู้จักและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้วยวิธีการทางด้านการแนะนำและจิตวิทยาจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งด้านกายภาพและด้านจิตใจมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

๒.๔ ปัจจัยสำคัญที่มีต่อการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การแนะนำ

๒.๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะนำระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) มีแนวคิดสำคัญที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๕๒ เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ

และสติปัญญา ตามศักยภาพของตนในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ และตามมาตรา ๘๐(๓) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้เพราะการแนะแนวมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เต็มตามศักยภาพ เพื่อให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม มีภูมิคุ้มกัน มีความพอเพียง มีความสุข มีคุณลักษณะของพลเมืองไทยที่ดี โดยให้ทุกส่วนทุกฝ่ายของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งนี้การดำเนินงานแนะแนวจะครอบคลุมผู้เรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์เป็นสำคัญ

๒.๔.๒ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

สาระสำคัญของหลักการแนะแนวมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ คือ กระบวนการแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง รู้ขอบเขตความสามารถของตน เห็นคุณค่าของตน มีทักษะและวิจารณญาณในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างฉลาด และวางแนวทางการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและรู้เท่าทัน สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี มีสุขภาพจิตที่ดี เป็นสมาชิกที่ดี มีประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม

ดังนั้นการแนะแนวจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และเพื่อให้การแนะแนวบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) จึงมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ด้านการแนะแนวผู้เรียนที่เชื่อมโยงกับบริบทสังคมไทย การมีโครงสร้างและการบริหารการแนะแนวอย่างชัดเจนในทุกระดับ การดำเนินงานแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน มีบุคลากรทางการแนะแนวในสถานศึกษาทุกแห่ง ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้กระบวนการแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินการให้เครือข่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวอย่างเข้มแข็ง

๒.๔.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและสร้างความสมดุลในการพัฒนาทุกมิติอย่างบูรณาการและเป็นองค์รวม ซึ่งมีความสอดคล้องกับการแนะแนวที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยใช้กระบวนการรู้จักและเข้าใจตนเอง กระบวนการแก้ปัญหา ในการแสวงหาข้อมูล การวางแผน การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา ซึ่งการพัฒนาบุคคลจะยึดหลักการมีส่วนร่วมของเครือข่ายที่เป็นผู้ให้และผู้รับอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกัลยาณมิตร

๒.๔.๔ แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๙)

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๙) มีเจตนารมณ์ที่สำคัญ คือ พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีดุลยภาพใน ๓ ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) จะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมไทยที่มีลักษณะดังกล่าว เพราะการแนะแนวมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเองและผู้อื่น เข้าใจชีวิต รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีทักษะชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลก สร้างอาชีพโดยให้ผู้เรียนรู้ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพ รู้ข้อมูลอาชีพ สัมผัสคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการวางแผนอาชีพ สามารถเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับตนเองกับอาชีพ เพื่อตัดสินใจเลือกและประกอบอาชีพได้อย่างประสบผลสำเร็จ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาสังคมไทยให้มีความเข้มแข็ง

๒.๔.๕ แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๕๙)

แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๕๙) มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ พัฒนาคอนอย่างรอบด้านเพื่อเป็นรากฐานของพัฒนาการทุกด้านของมนุษย์ และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม ซึ่งแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) มีส่วนสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคอน พัฒนาสังคม และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๕๙) ได้ ทั้งนี้เพราะการแนะแนวมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมให้มีความสมบูรณ์และสมดุลทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัด เพื่อเป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ถึงพร้อมด้านคุณธรรม จริยธรรม และสร้างโอกาสให้ทุกคนทุกฝ่าย เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตลอดจนช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อม โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการแนะแนวชีวิตและสังคม ร่วมดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้ผู้เรียนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของวิถีไทย ตลอดจนสร้างจิตสำนึกที่ดีในการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม

๒.๔.๖ แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) มุ่งเน้นให้ภาคีเครือข่ายเข้ามา ร่วมดำเนินการคุ้มครอง ปกป้อง และพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เหมาะสมตามวัย โดยสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก และเยาวชน และส่งเสริมพลังให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ที่ให้ความสำคัญแก่การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในกระบวนการแนะแนว เพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นเด็ก และเยาวชนของสังคม ให้รู้จักและเข้าใจตนเอง มีภูมิคุ้มกัน และสามารถดำรงชีวิตในสังคมโลกอย่างพอเพียงและมีความสุข

๒.๔.๗ ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ ต้องมีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ ๑) การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย ๒) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการการศึกษา และ ๔) องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ๒) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ๓) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ ๔) พัฒนาคุณภาพบริหารจัดการใหม่ ด้วยการนำระบบบริหารแนวใหม่มาใช้ควบคู่กับการสร้างผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ประเด็นหลักเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ นั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การวัด และประเมินผล สูตรการเพิ่มคุณภาพผู้เรียน โดยครอบคลุมด้านความสามารถและทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรทั้งนี้ได้กำหนดไว้ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น สำหรับจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนด้านความสามารถและทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะชีวิตที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถ

ในการรู้จักตนเอง มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก จัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ ปรับตัว รักและเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิต ป้องกันตนเองและหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์คับขันได้ และสำหรับจุดเน้น การพัฒนาผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มีความมุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ซึ่งแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) สามารถสนองตอบนโยบายจุดเน้น การพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านทักษะชีวิตและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะการแนะแนวเป็นกลไก สำคัญในการสร้างคน สร้างงาน และสร้างชาติ กล่าวคือ สร้างผู้เรียนให้รู้จักคุณค่าในตนเอง รู้จักความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพของตน รู้ข้อมูลอาชีพ สามารถเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของตนเองกับอาชีพได้อย่างถูกต้อง เสริมสร้าง คุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ สามารถวางแผนการศึกษาและอาชีพที่เหมาะสม กับตน ให้ผู้เรียนมีวิธีแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรม จริยธรรม เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ด้วยคุณลักษณะ ดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในสังคมปัจจุบันที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกที่สมบูรณ์ได้

๒.๔.๘ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน มีขอบเขตเกี่ยวกับการคุ้มครองพิทักษ์เด็กและเยาวชน ให้เป็นผู้ที่เติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีพัฒนาการทางกาย สมอง จิตใจ บุคลิกภาพ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ พร้อมทั้งแนะแนวชีวิต ซึ่งขอบเขตดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิด ด้านการแนะแนวที่เน้นการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันให้เจริญงอกงามเต็มตามศักยภาพ

๒.๔.๙ ปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษา

ประเทศไทยเป็นสมาชิกของสมาคมอาเซียนและคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียน ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights) ได้ตกลงความร่วมมือตามกฎบัตร อาเซียน ถือเป็นกลไกสิทธิมนุษยชนกลไกใหม่ในภูมิภาค โดยมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการศึกษา ๕ ประการ ได้แก่ ๑) การเผยแพร่ ความรู้ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน ๒) การพัฒนาศักยภาพของผู้คนให้มีทักษะที่เหมาะสม ๓) การพัฒนา มาตรฐานการศึกษา ๔) การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน และ ๕) การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากร สำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน จากนโยบายดังกล่าวจึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สามารถปรับตัวได้ อย่างสอดคล้องกับวัฒนธรรมใหม่ของกลุ่มประเทศอาเซียน พัฒนาทักษะที่เหมาะสมทางการศึกษา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพ เพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการศึกษาและด้านแรงงานทั้งภายในประเทศและ ภูมิภาคอาเซียน ด้วยการใช้กระบวนการแนะแนวด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม

๒.๔.๑๐ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดให้การแนะแนวเป็นภารกิจ ที่สถานศึกษาต้องดำเนินการ เพื่อการส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนได้ตามธรรมชาติและ เต็มศักยภาพ และในส่วนที่เป็นกิจกรรมแนะแนวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้ระบุให้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

๒.๔.๑๑ ผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีเจตจำนงให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง อาจกล่าวได้ว่า (ศุภวดี บุญดวงศ์ และคณะ. ๒๕๕๑ : ๕) เป็นการนำภารกิจหลักที่ครูปฏิบัติอยู่เดิม มาปรับวิธีการให้เป็นภารกิจที่ต้อง

อาศัยการประสานความร่วมมือระหว่างหลายฝ่ายมากขึ้น โดยใช้เทคนิควิธีการทางการแนะแนวบางส่วนที่มีอยู่ในสถานศึกษา แล้วจัดระบบให้เป็นรูปธรรม และให้ความสำคัญแก่ครูที่ปรึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อทดแทนครูแนะแนวที่มีจำนวนไม่เพียงพอ ในสถานศึกษา บางส่วนจากรายงานสรุปผลการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการสร้างความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา ภูมิภาคภาคใต้ ระยะที่ ๑ ของ ศุภวดี บุญญวงษ์ และคณะ (๒๕๕๑) พบว่า ความพยายามนำระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา และขยายผลไปสู่การแก้ไข ปัญหาในชุมชนนั้น ยังอยู่ในขั้นของความพยายามที่ต้องพัฒนาต่อไปอีกมาก เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างหลายฝ่าย ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และที่สำคัญคือ สถานศึกษายังขาดแคลนครูแนะแนวที่เป็นบุคคลสำคัญของระบบนี้ เพราะจะต้องนำการแนะแนวเข้าไปเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการแนะแนวมีความสำคัญ อย่างยิ่งในระบบการศึกษาของสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นการจัดบริการแนะแนวโดยตรง หรือการสร้างระบบอื่นขึ้นมารองรับ ยังต้องอาศัยการแนะแนวเป็นฐานคิดสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖ ว่า แผนพัฒนาการแนะแนว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) เป็นแผนที่สนองนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และ วัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) เพราะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัว และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อันเป็นการเอื้อต่อการสร้างสังคมที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนา ประเทศ ซึ่งควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการแปลงแผนสู่การปฏิบัติ

๓. วิธีดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยมีขั้นตอนดังนี้

๓.๑ การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลจากเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
๒. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
๓. สรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการแนะแนว จำนวน ๓ แผน
๔. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)
๕. แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๕๙)
๖. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๙)
๗. ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)
๘. แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)
๙. ROADMAP จุดเน้นที่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
๑๐. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๑๑. รายงานการวิจัยการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของการแนะแนวมิติใหม่
๑๒. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมจากภายในและภายนอกประเทศ
๑๓. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน
๑๔. ปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษา
๑๕. ผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

๓.๒ การยกร่างแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การดำเนินงานเริ่มจาก ประชุมระดมความคิดเห็น ๓ ครั้ง ของคณะทำงานยกร่าง ประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว ๖ ภาคส่วน คือ ๑) ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการศึกษา ๒) ศึกษาพิเศษ ๓) ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ๔) ผู้บริหารสถานศึกษา ๕) คณาจารย์สถาบันอุดมศึกษา และ ๖) ผู้แทนองค์กรด้านวิชาชีพ การแนะแนว ได้(ร่าง)แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวฯ และเสนอที่ประชุมรับฟังความคิดเห็น ๔ ภูมิภาค จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ๕ กลุ่ม คือ ๑) ผู้เรียนจากโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา ๒) ครูแนะแนวจากโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา ๓) ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ๔) ครูทั่วไป ประกอบด้วย ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ฝ่ายปกครอง หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และ ๕) บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา สมาคมผู้ปกครองและครู สาธารณสุขจังหวัด องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำศาสนา สำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักจัดหางานจังหวัด สถาบันผลิตครู องค์กรพัฒนาเอกชน และสื่อมวลชนท้องถิ่น

เมื่อได้ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากการประชุมรับฟังความคิดเห็น ๔ ภูมิภาคแล้ว คณะทำงานซึ่งเป็นคณะเดียวกับคณะยกร่าง ได้นำผลการรับฟังนี้มาปรับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวฯ โดยมีการประชุมปรับแผนฯ นี้รวม ๔ ครั้ง

๓.๓ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะทำงานสังเคราะห์ผลจากการปรับร่างแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ทิศทางการพัฒนาการแนะแนว (หลักการและเหตุผล ข้อมูลพื้นฐานประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนว วิธีดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนว)

ส่วนที่ ๒ สารสำคัญของแผนยุทธศาสตร์การแนะแนว (วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์หลัก (๕ ข้อ) เป้าหมาย (๖ ข้อ) และยุทธศาสตร์ (๓ ยุทธศาสตร์) รวมทั้งกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานของแต่ละยุทธศาสตร์)

ส่วนที่ ๓ การนำแผนยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานสู่การปฏิบัติ (กำหนดเป็นแนวปฏิบัติใน ๓ ระดับ คือ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา)

แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ ฉบับนี้ เป็นแผนยุทธศาสตร์เฉพาะเรื่องที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ที่กำหนดทิศทางการพัฒนาการแนะแนวในระยะ ๕ ปี เป็นแผนเชิงรุก เน้นการป้องกัน มุ่งส่งเสริม พัฒนา และสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคง ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบูรณาการและประสานการแนะแนวในหลายมิติ ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม พัฒนาครูแนะแนว ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการแนะแนว อีกทั้งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

ส่วนที่ ๒

สาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์การแนะแนว
ระดับการศึกษาระดับพื้นฐาน
ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๑๑
(พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

ส่วนที่ ๒

สาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

วิสัยทัศน์

การแนะแนวมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทางการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เต็มตามศักยภาพ มีทักษะชีวิต มีความสุข อยู่อย่างพอเพียง เป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี ด้วยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

พันธกิจ

๑. ใช้กระบวนการแนะแนวดูแลช่วยเหลือผู้เรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ
๒. ยกกระดับคุณภาพการแนะแนวในสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน
๓. พัฒนาระบบการบริหารจัดการการแนะแนวโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

วัตถุประสงค์หลัก

๑. เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เต็มตามศักยภาพ
๒. เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างพอเพียงและมีความสุข
๓. เพื่อให้ครูทุกคนใช้กระบวนการแนะแนวในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
๔. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการการแนะแนวให้มีคุณภาพ
๕. เพื่อส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในกระบวนการแนะแนว

เป้าหมาย

๑. ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถวางแผน ในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ตลอดจนปรับตัวและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและพอเพียง
๒. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้กระบวนการแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. สถานศึกษาทุกแห่งมีครูแนะแนวที่มีคุณวุฒิทางการแนะแนวหรือจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว
๔. สถานศึกษามีการพัฒนา จัดระบบ และดำเนินการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานการแนะแนว
๕. หน่วยงานการศึกษาทุกระดับ (ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน-เขตพื้นที่การศึกษา-สถานศึกษา) มีโครงสร้าง และระบบการบริหารจัดการการแนะแนวอย่างชัดเจน
๖. ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวอย่างเข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์

๑. พัฒนาผู้เรียน ครูแนะแนว ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
๒. พัฒนาคูณภาพการบริหารจัดการการแนะแนว
๓. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาผู้เรียน ครูและแนว ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพผู้เรียน

แนวทางการดำเนินงาน

๑. กำหนดทิศทางในการจัดบริการและกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา
๒. ใช้หลักการและกระบวนการแนะแนวในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล
๓. จัดบริการและกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น คิดเป็น ใช้ชีวิตเป็น สามารถตัดสินใจและวางแผนการศึกษา อาชีพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
๔. บูรณาการทักษะชีวิตและแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดบริการและกิจกรรมแนะแนว เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๒ เร่งรัดพัฒนาครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว

แนวทางการดำเนินงาน

๑. เร่งรัดพัฒนาครูที่ทำหน้าที่แนะแนวให้มีคุณวุฒิทางการแนะแนว
๒. ยกระดับคุณภาพครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนวอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนให้มีบทบาทในกระบวนการแนะแนว

แนวทางการดำเนินงาน

๑. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ให้รู้ เข้าใจ เห็นความสำคัญ และมีบทบาทในกระบวนการแนะแนว
๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน มีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการแนะแนว

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาการบริหารจัดการการแนะแนวทุกระดับ

แนวทางการดำเนินงาน

๑. กำหนดให้มีองค์กรรับผิดชอบการบริหารจัดการการแนะแนวในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่ การศึกษา และระดับสถานศึกษา
๒. จัดทำระบบสารสนเทศการแนะแนวที่มีคุณภาพ ทันสมัย และนำไปใช้ในการบริหารจัดการการแนะแนวให้สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงานและสถานศึกษา
๓. กำหนดให้มีครูแนะแนวที่มีคุณวุฒิทางการแนะแนวหรือจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวและมีคุณสมบัติที่เหมาะสมอย่างน้อยโรงเรียนละ ๑ คน
๔. ศึกษา วิจัย และสร้างนวัตกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพและเผยแพร่ต่อสาธารณะ
๕. ให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการแนะแนว
๖. ให้มีการประเมินคุณภาพการแนะแนวของสถานศึกษาตามมาตรฐานการแนะแนวในระบบประกันคุณภาพ การศึกษา

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาระบบการบริหารจัดการการแนะแนวในสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน

๑. กำหนดโครงสร้างระบบการบริหารจัดการ และแผนปฏิบัติการงานแนะแนวที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
๒. จัดทำ จัดทำ พัฒนา และสร้างสื่อ เครื่องมือและระบบสารสนเทศทางการแนะแนวให้มีคุณภาพ ทันสมัย เพื่อการบริหาร การให้บริการ และการจัดกิจกรรมแนะแนว
๓. เร่งรัดการดำเนินงานแนะแนวให้ได้ตามมาตรฐานการแนะแนว
๔. มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลตามมาตรฐานการแนะแนวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

กลยุทธ์ ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวอย่างเข้มแข็ง

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์ให้ภาคีเครือข่ายตระหนัก ให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน
๒. สร้างแรงจูงใจให้ภาคีเครือข่ายเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง
๓. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกลุ่ม ชมรม หรือองค์กรภาคีเครือข่ายการแนะแนวตามความเหมาะสม

ส่วนที่ ๓

การนำยุทธศาสตร์ กลยุทธ์

และแนวทางการดำเนินงานสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ ๓

การนำยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานสู่การปฏิบัติ

เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) นำไปสู่การจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรม มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ จึงได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาผู้เรียน ครูแนะแนว ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพผู้เรียน

แนวทางการดำเนินงาน

๑. กำหนดทิศทางในการจัดบริการและกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา
๒. ใช้หลักการและกระบวนการแนะแนวในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล
๓. จัดบริการและกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น คิดเป็น ใช้ชีวิตเป็น สามารถตัดสินใจและวางแผนการศึกษา อาชีพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
๔. บูรณาการทักษะชีวิตและแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดบริการและกิจกรรมแนะแนว เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. กำหนดทิศทางและนโยบายในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้หลักการและกระบวนการแนะแนว การบูรณาการทักษะชีวิตและแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดบริการ และกิจกรรมแนะแนว ให้แก่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการขับเคลื่อนนโยบายในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
๓. สนับสนุนองค์ความรู้/สื่อเกี่ยวกับการใช้หลักการและกระบวนการแนะแนว การจัดบริการและกิจกรรมแนะแนว การบูรณาการทักษะชีวิตและแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการประเมินคุณภาพผู้เรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้แก่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
๔. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๑. จัดทำแผนพัฒนา กรอบแนวคิด และเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน ในการพัฒนาศักยภาพและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้หลักการและกระบวนการแนะแนว การจัดบริการและกิจกรรมแนะแนว การบูรณาการทักษะชีวิตและแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น คิดเป็น ใช้ชีวิตเป็น สามารถตัดสินใจและวางแผนการศึกษา อาชีพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
๒. สนับสนุนองค์ความรู้/สื่อเกี่ยวกับการใช้หลักการและกระบวนการแนะแนว การจัดบริการและกิจกรรมแนะแนว การบูรณาการทักษะชีวิตและแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการประเมินคุณภาพผู้เรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้แก่สถานศึกษา
๓. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
๔. คัดสรรสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่นด้านการแนะแนว (Best Practice)

ระดับสถานศึกษา

๑. จัดทำแผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับนโยบายระดับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา และบริบทของสถานศึกษา ให้ครอบคลุมบริการแนะแนวทั้ง ๕ บริการ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๒. ดำเนินการใช้หลักการและกระบวนการแนะแนวในการรู้จักและดูแลผู้เรียน

- กำหนดขอบเขต ภาระงานในการรู้จักและดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- สร้างความเข้าใจในการใช้หลักการและกระบวนการแนะแนวเพื่อการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- นำหลักการและกระบวนการแนะแนวไปใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๓. จัดบริการแนะแนวทั้ง ๕ บริการ แก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง

๔. จัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

- กำหนดจุดประสงค์ชั้นปีการจัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา
- จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามจุดประสงค์ชั้นปี ดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวตามแผน ติดตาม และประเมินผลคุณภาพผู้เรียนตามวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนว

๕. บูรณาการทักษะชีวิตและแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ศึกษา ทำความเข้าใจ และนำตัวชี้วัดของทักษะชีวิต ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาเป็นองค์ประกอบในการจัดบริการและจัดกิจกรรมแนะแนว
- ประยุกต์ใช้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดบริการและกิจกรรมแนะแนว

๖. ติดตามคุณภาพผู้เรียนจากการจัดบริการและกิจกรรมแนะแนว

กลยุทธ์ที่ ๒ เร่งรัดพัฒนาครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว

แนวทางการดำเนินงาน

๑. เร่งรัดพัฒนาครูที่ทำหน้าที่แนะแนวให้มีคุณวุฒิทางการแนะแนว

๒. ยกระดับคุณภาพครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนวอย่างต่อเนื่อง

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. กำหนดหลักสูตร สนับสนุนวิทยากร งบประมาณในการพัฒนาครูแนะแนวและครูที่ทำหน้าที่แนะแนวให้มี คุณวุฒิทางการแนะแนว

๒. ประสานกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำหลักสูตรอบรมพัฒนาครูแนะแนว/ ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว

๓. พัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบงานแนะแนวระดับเขตพื้นที่การศึกษาให้สามารถพัฒนาครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่ แนะแนว

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๑. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว

๒. จัดกิจกรรมพัฒนาครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนวอย่างต่อเนื่อง

๓. จัดการศึกษาครูงานด้านการแนะแนวทั้งในหรือต่างประเทศ ให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง

ระดับสถานศึกษา

๑. สนับสนุนให้ครูที่ทำหน้าที่แนะแนวเข้ารับการพัฒนา เช่น การอบรม ศึกษาต่อ ฯลฯ เพื่อให้มีคุณวุฒิ ทางการแนะแนว

๒. สนับสนุนให้ครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรม ศึกษาต่อ ศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนให้มีบทบาทในกระบวนการแนะแนว แนวทางการดำเนินงาน

๑. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ให้รู้ เข้าใจ เห็นความสำคัญ และมีบทบาทในกระบวนการแนะแนว
๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน มีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพผู้บริหารทุกระดับ ให้บรรจุเรื่องการแนะแนวไว้ในหลักสูตรการอบรม
๒. พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ มีบทบาทในกระบวนการแนะแนว และมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน
๓. สนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรม ศึกษาดูงานในหรือต่างประเทศ

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๑. พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของการแนะแนว และมีบทบาทในการบริหารจัดการการแนะแนวในสถานศึกษา
๒. พัฒนาครูแนะแนวแกนนำให้มีความสามารถในการพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
๓. พัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนให้มีความรู้และวิธีการในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน โดยใช้กระบวนการแนะแนว

ระดับสถานศึกษา

๑. พัฒนาครูทุกคนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการแนะแนว
๒. กำหนดภาระงานให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมีบทบาทในกระบวนการแนะแนวในสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ ๒ พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการแนะแนว

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาการบริหารจัดการการแนะแนวทุกระดับ

แนวทางการดำเนินงาน

๑. กำหนดให้มีองค์กรรับผิดชอบการบริหารจัดการการแนะแนวในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่ การศึกษา และระดับสถานศึกษา
๒. จัดทำระบบสารสนเทศทางการแนะแนวที่มีคุณภาพ ทันสมัย และนำไปใช้ในการบริหารจัดการการแนะแนว ให้สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงานและสถานศึกษา
๓. กำหนดให้มีครูแนะแนวที่มีคุณวุฒิทางการแนะแนวหรือจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวและมีคุณสมบัติที่เหมาะสมอย่างน้อยโรงเรียนละ ๑ คน
๔. ศึกษา วิจัย และสร้างนวัตกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพและเผยแพร่ต่อสาธารณะ
๕. ให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการแนะแนว

๖. ให้มีการประเมินคุณภาพการแนะแนวของสถานศึกษาตามมาตรฐานการแนะแนวในระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. กำหนดให้มีสำนักพัฒนาการแนะแนวในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. กำหนดให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจัดทำระบบสารสนเทศทางการแนะแนวที่มีคุณภาพ ทันสมัย และนำไปใช้ในการบริหารจัดการการแนะแนวให้สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงานและสถานศึกษา
๓. เป็นศูนย์รวมข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการแนะแนว
๔. กำหนดนโยบายให้สถานศึกษามีครูแนะแนวที่มีคุณวุฒิทางการแนะแนวหรือจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอย่างน้อยโรงเรียนละ ๑ คน
๕. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัย เผยแพร่ และใช้ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนางานแนะแนวและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกระดับ
๖. กำหนดให้มีการประเมินคุณภาพการแนะแนวของสถานศึกษาตามมาตรฐานการแนะแนวในระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๑. จัดให้มีกลุ่มงานแนะแนวในเขตพื้นที่การศึกษา
๒. พัฒนาสถานศึกษาให้มีระบบสารสนเทศทางการแนะแนวที่มีคุณภาพ ทันสมัย และนำไปใช้ในการบริหารจัดการการแนะแนวให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
๓. เป็นศูนย์รวมข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการแนะแนวระดับเขตพื้นที่การศึกษา
๔. ส่งเสริม สนับสนุน และจัดสรรอัตราให้สถานศึกษามีครูแนะแนวที่มีคุณวุฒิทางการแนะแนวหรือจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอย่างน้อยโรงเรียนละ ๑ คน
๕. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการวิจัย เผยแพร่ผลงานวิจัย ตลอดจนนำผลงานวิจัยไปใช้พัฒนางานแนะแนวและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกระดับ
๖. จัดหา รวบรวม และเผยแพร่แหล่งข้อมูลเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อสนับสนุนการสร้างเครือข่ายแนะแนวของสถานศึกษา
๗. นิเทศ ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการการแนะแนวให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการแนะแนว

ระดับสถานศึกษา

๑. จัดให้มีงานแนะแนวในสถานศึกษา
๒. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบสารสนเทศทางการแนะแนว
๓. จัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ ทันสมัย และนำไปใช้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์
๔. กำหนดให้มีอัตรากำลังครูแนะแนว และ/หรือแต่งตั้งครูที่มีคุณวุฒิทางการแนะแนวหรือจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว หรือครูที่มีคุณลักษณะเหมาะสมและผ่านการอบรมด้านการแนะแนว ให้ดำรงตำแหน่งครูแนะแนวอย่างน้อยโรงเรียนละ ๑ คน
๕. ศึกษา วิจัยเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ ตลอดจนนำผลงานวิจัยไปใช้พัฒนางานแนะแนวและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
๖. ให้ภาคีเครือข่ายการแนะแนวมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการแนะแนว
๗. บริหารจัดการการแนะแนวให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการแนะแนว

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาระบบการบริหารจัดการการแนะแนวในสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน

๑. กำหนดโครงสร้างระบบการบริหารจัดการ และแผนปฏิบัติการงานแนะแนวที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
๒. จัดทำ จัดทำ พัฒนา และสร้างสื่อ เครื่องมือและระบบสารสนเทศทางการแนะแนวให้มีคุณภาพ ทันสมัย เพื่อการบริหาร การให้บริการ และการจัดกิจกรรมแนะแนว
๓. เร่งรัดการดำเนินงานแนะแนวให้ได้ตามมาตรฐานการแนะแนว
๔. มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลตามมาตรฐานการแนะแนวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. กำหนดให้สถานศึกษามีโครงสร้างระบบบริหารจัดการการแนะแนว
๒. พัฒนาสื่อ เครื่องมือต้นแบบทางการแนะแนวเพื่อสนับสนุนเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
๓. พัฒนาบุคลากรแกนนำแนะแนวของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้สื่อ เครื่องมือ และพัฒนาระบบสารสนเทศ

๔. เร่งรัด กำกับ ติดตาม การดำเนินการแนะแนวของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการแนะแนว

๕. มีการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๑. วางแผนและร่วมกำหนดโครงสร้างระบบบริหารจัดการการแนะแนวตามขนาดและบริบทของสถานศึกษา
๒. จัดทำแผนการพัฒนา แนวทางการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนว และกำกับ ติดตามการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษา
๓. ส่งเสริม สนับสนุน จัดทำ จัดทำสื่อ เครื่องมือทางการแนะแนวที่มีคุณภาพและทันสมัย
๔. พัฒนาคู่มือแนะแนวให้สามารถจัดทำและใช้สื่อ เครื่องมือ รวมทั้งการพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพ

และเป็นปัจจุบัน

๕. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการแนะแนว

ระดับสถานศึกษา

๑. จัดโครงสร้างระบบบริหารจัดการการแนะแนวที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
๒. กำหนดให้บุคลากรทุกคนมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามโครงสร้างแนะแนว
๓. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวให้แก่ครูทุกคน
๔. พัฒนา จัดทำ และรวบรวมสื่อ เครื่องมือที่มีคุณภาพและทันสมัยเพื่อใช้ในการจัดบริการแนะแนวทั้ง ๕ บริการ และการจัดกิจกรรมแนะแนว

๕. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศทางการแนะแนวให้มีคุณภาพและเป็นปัจจุบัน

๖. จัดให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่อ เครื่องมือ และระบบสารสนเทศทางการแนะแนวอย่างทั่วถึง

๗. กำกับ ติดตาม นิเทศ การดำเนินการแนะแนวตามแผนปฏิบัติการการแนะแนวของสถานศึกษา

๘. ประเมินตนเองตามมาตรฐานการแนะแนว

๙. นำผลการประเมินมาพัฒนางานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

กลยุทธ์ ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวอย่างเข้มแข็ง

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์ให้ภาคีเครือข่ายเกิดความตระหนัก ให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน
๒. สร้างแรงจูงใจให้ภาคีเครือข่ายเป็นแหล่งการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้รับการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง
๓. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกลุ่ม ชมรม หรือองค์กรภาคีเครือข่ายการแนะแนวตามความเหมาะสม

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. ผนึกกำลังให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวได้เห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน

๒. ยกย่องเชิดชูเกียรติภาคีเครือข่ายที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางการแนะแนวที่ดี
๓. เปิดโอกาสให้มีกลุ่ม ชมรม องค์กรภาคีเครือข่ายการแนะแนว
๔. มีส่วนร่วมในการจัดตั้งภาคีเครือข่ายการแนะแนวของสถานศึกษา
๕. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายการแนะแนวของสถานศึกษา

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๑. สนับสนุนให้มีการดำเนินงานยกย่องเชิดชูเกียรติภาคีเครือข่ายการแนะแนวที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางการแนะแนวที่ดี

๒. สร้างแรงจูงใจโดยการให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมภาคีเครือข่ายการแนะแนวของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

๓. สนับสนุนให้มีกลุ่ม ชมรม องค์กรภาคีเครือข่ายการแนะแนว

๔. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม ชมรม องค์กรภาคีเครือข่ายการแนะแนวของสถานศึกษา

ระดับสถานศึกษา

๑. ประชาสัมพันธ์ผลการจัดบริการแนะแนวทางการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมของสถานศึกษา ด้วยรูปแบบหลากหลาย ให้แก่ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญ

๒. ประสานความร่วมมือสร้างภาคีเครือข่ายการแนะแนว ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

๓. ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่ายให้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการแนะแนวในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน

๔. จัดให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมการดำเนินงานแนะแนวในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

๕. ประกาศ เชิดชูเกียรติภาคีเครือข่ายให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางการแนะแนว

๖. สร้างแรงจูงใจโดยการให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมภาคีเครือข่ายของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

๗. จัดตั้งกลุ่ม ชมรม องค์กรภาคีเครือข่ายการแนะแนว

๘. ให้โอกาสกลุ่ม ชมรม องค์กรภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมพัฒนาการแนะแนว

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๕). **แผนพัฒนาการแนะแนว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (๒๕๕๔). **แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)**.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ. (๒๕๕๓). **ชุดฝึกอบรมครูแนะแนว โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (๒๕๕๓). **ข้อเสนอเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครูแนะแนว**. สำนักหนังสือราชการ ที่ ศธ ๐๕๑๒.๖/๒๐๙๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๓.
- พิณสุดา สิริรังศรี. (๒๕๕๑). **รายงานการศึกษาไทยในอนาคต ๑๐-๒๐ ปี**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- ศุภวดี บุญญวงค์ และคณะ. (๒๕๕๑). **รายงานสรุปผลการศึกษาและพัฒนารูปแบบการสร้างควมเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาภูมิภาคภาคใต้ ระยะที่ ๑**. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (๒๕๕๔). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)**.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๓). **ROADMAP จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (๒๕๕๓). **จุดผู้เรียนการปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. (แผนพับ).
- _____. (๒๕๕๓). **เอกสารประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนว ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓**. (เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๔๕). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๕๒). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑)**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (๒๕๕๓). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๙)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๒). **๑๐ สถานการณ์ที่ต้องเอาใจใส่ : เด็กและเยาวชนไทย ปี'๕๑**. ข้อมูลโครงการติดตามสถานการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) สถาบันรามจิตติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุวรรณี คำมัน. (๒๕๕๑). **รายงานการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวโน้ม บริบทการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและสังคมไทยภาคใต้กระแสโลกาภิวัตน์ด้านสังคม**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน. วิถีสืบค้นวัสดุสารสนเทศ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://blog.eduzones.com>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๘ กันยายน ๒๕๕๔).
- ปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษา. วิถีสืบค้นวัสดุสารสนเทศ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://202.29.93.22/asean/index.php?name=EducationPolicy>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๘ กันยายน ๒๕๕๔).

ពាក្យសុំ

นิยามศัพท์

๑. **แผนยุทธศาสตร์การแนะแนว** หมายถึง ทิศทางการนำกระบวนการแนะแนวไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

๒. **การแนะแนว** หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น คิดเป็น ใช้ชีวิตเป็น สามารถตัดสินใจและวางแผนการศึกษา อาชีพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๓. **กระบวนการแนะแนว** หมายถึง การจัดระบบการทำงานแนะแนวให้มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ในบริการแนะแนวทั้ง ๕ บริการ ได้แก่ บริการสำรวจผู้เรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้การปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามประเมินผล

๔. **กิจกรรมแนะแนว** หมายถึง การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยมีขอบข่ายการจัดกิจกรรม ๓ ด้าน คือ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวส่วนตัวและสังคม

๕. **บริการแนะแนว** หมายถึง บริการแนะแนว ๕ บริการ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง ทั้งด้าน การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม สามารถตัดสินใจเลือกทางเดินสำหรับตนเองได้อย่างชาญฉลาด ตลอดจนเข้าใจผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย

๕.๑ **บริการศึกษารวบรวมข้อมูล (Individual Inventory Service)** คือบริการที่ช่วยให้ครูรู้จักผู้เรียน เป็นรายบุคคลซึ่งให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้เทคนิคและวิธีการทางการแนะแนวอย่าง หลากหลาย มีมาตรฐานและเป็นระบบ เช่น ประวัติส่วนตัว ครอบครัว การศึกษา สุขภาพ ความถนัด ความสนใจ ความคาดหวังในอนาคต เป็นต้น

๕.๒ **บริการสารสนเทศ (Information Service)** คือบริการที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และยอมรับความเป็นจริง ของตนเองและสังคม โดยการจัดในรูปแบบการเผยแพร่ด้วยเครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ เพื่อเป็นการนำเสนอและเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร ข้อเสนอแนะ ให้แก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ เช่น การบรรยาย อภิปราย จัดปายนิเทศ การจัดหาเอกสารคู่มือให้อ่าน ทัศนศึกษา เป็นต้น

๕.๓ **บริการให้การปรึกษา (Counseling Service)** คือกระบวนการที่มีหลักการ ขั้นตอน และจุดมุ่งหมาย ในการปรึกษา และเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้การปรึกษากับผู้รับการปรึกษา โดยผู้ให้การปรึกษาประยุกต์ใช้หลักการ/ แนวคิดทางจิตวิทยา มาใช้อำนวยความสะดวกที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างรอบคอบ และเหมาะสม

๕.๔ **บริการจัดวางตัวบุคคล (Placement Service)** คือบริการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ การฝึกฝน หรือการได้รับการช่วยเหลือที่หลากหลาย ตรงตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถ และส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ให้ถึงขีดสูงสุดเพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติ พัฒนาค้นเติมตามศักยภาพทั้งด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตอยู่ในสังคม และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

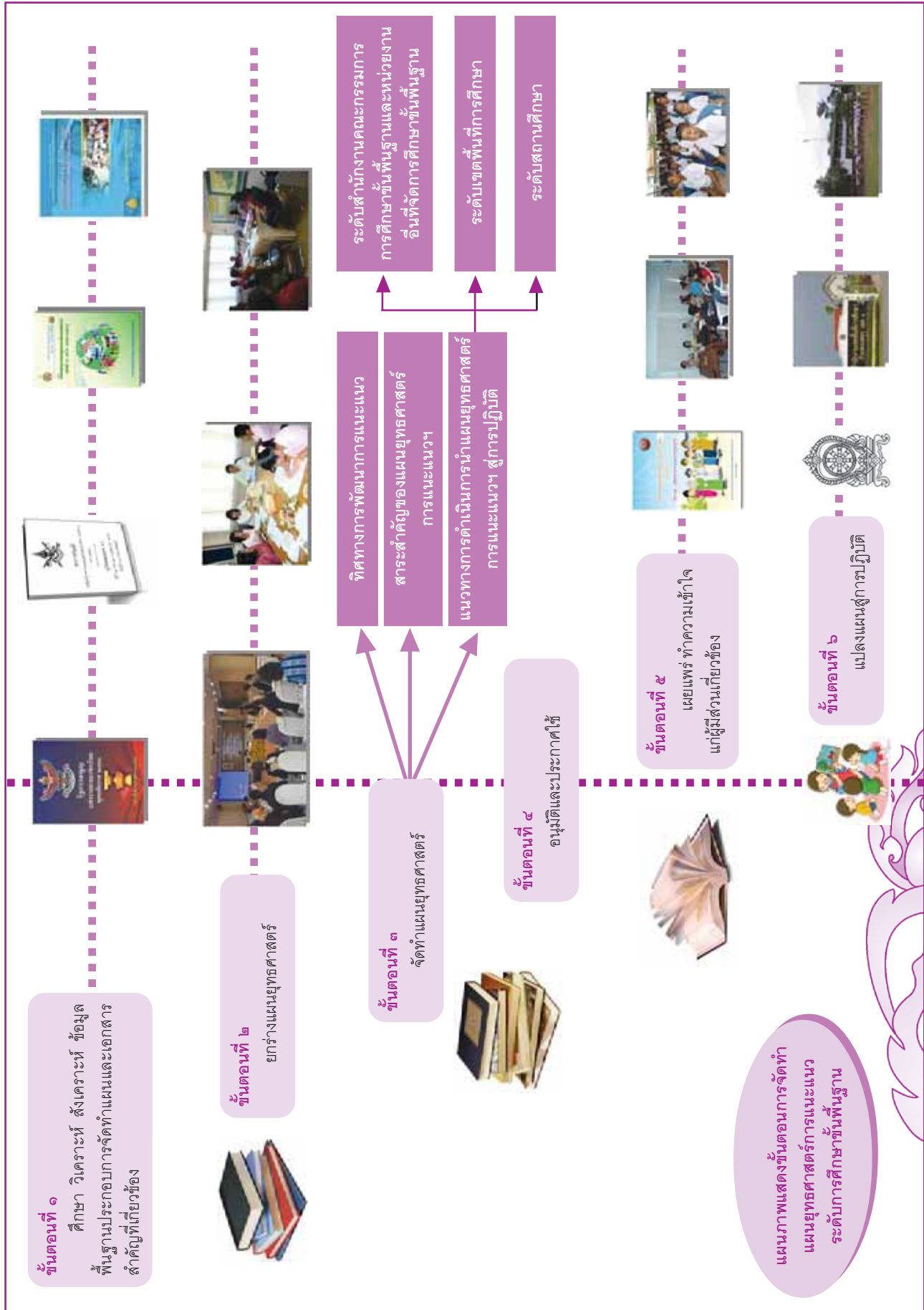
๕.๕ **บริการติดตามผล (Follow-up Service)** คือการศึกษาผลของการให้บริการแนะแนว ว่าบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของการให้บริการหรือไม่ และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดบริการแนะแนวที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อนำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุง ป้องกัน พัฒนา และวางแผนช่วยเหลือต่อไป

๖. **การบริหารจัดการการแนะแนว** หมายถึง กลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

๗. **ภาคีเครือข่ายการแนะแนว** หมายถึง บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ที่มีเป้าหมายร่วมกัน ในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน โดยมีการประสานความร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

๘. **มาตรฐานการแนะแนว** หมายถึง ข้อกำหนดการปฏิบัติงานแนะแนวตามขอบข่ายบทบาทหน้าที่ และวิธีการทำงานที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และมีการพัฒนางานอย่างมีเป้าหมายตามระบบคุณภาพ สามารถตรวจสอบได้

ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานประกอบการจัดทำแผนและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
๒. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
๓. สรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการแนะแนว จำนวน ๓ แผน
๔. (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)
๕. แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๕๙)
๖. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๙)
๗. ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)
๘. แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)
๙. ROADMAP จุดเน้นที่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
๑๐. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๑๑. รายงานการวิจัยการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของการแนะแนวมิติใหม่
๑๒. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมจากภายในและภายนอกประเทศ
๑๓. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน
๑๔. ปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษา
๑๕. ผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ ๒ ยกร่างแผนยุทธศาสตร์

- ประชุมระดมความคิดเห็น ๓ ครั้ง ได้ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การแนะแนว
- ประชุมปรับปรุง (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การแนะแนว ๔ ครั้ง
- ประชุมรับฟังความคิดเห็น ๔ ภูมิภาค จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)

ขั้นตอนที่ ๓ จัดทำแผนยุทธศาสตร์

ยกร่างแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวฯ จัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ

- ส่วนที่ ๑ ทิศทางการพัฒนาการแนะแนว
- ส่วนที่ ๒ สารสำคัญของแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวฯ
- ส่วนที่ ๓ แนวทางการดำเนินการนำแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวฯ สู่การปฏิบัติมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติ

ใน ๓ ระดับ คือ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ ๔ อนุมัติและประกาศใช้

เสนอร่างแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวฯ ต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความเห็นชอบและประกาศใช้

ขั้นตอนที่ ๕ เผยแพร่ ทำความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

จัดเผยแพร่แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวฯ และจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ ๖ แปลงแผนสู่การปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดกระบวนการขั้นตอนไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวฯ

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

๑. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน)
๒. รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (ดร.กมล รอดคล้าย)
๓. ดร.อรุณศรี อนันตรศิริชัย ข้าราชการบำนาญ (ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน)
๔. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (นางสาววิณา อัครธรรม)

คณะทำงานยกร่างแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวฯ ๒ ครั้ง (๒๗-๒๙ และ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๓)

๑. ดร.อรุณศรี อนันตรศิริชัย ประธานคณะทำงาน
ข้าราชการบำนาญ (ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน)
๒. นางชลลดา จิตติวัฒนพงศ์
ข้าราชการบำนาญ (ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน)
๓. นางวิลาวัลย์ พัวศิริ
ข้าราชการบำนาญ (ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน)
๔. นายสำเริง จันทโรกุล
ข้าราชการบำนาญ (ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน กรุงเทพมหานคร)
๕. นางวัฒนา คล่องดี
ข้าราชการบำนาญ (ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕)
๖. รศ.นงลักษณ์ ประเสริฐ
ประธานคณะกรรมการวิชาการ กลุ่มแนะแนว โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๓ และ พ.ศ. ๒๕๕๔
๗. รศ.ดร.รุ่งแสง อรุณไพโรจน์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
๘. รศ.ดร.ศุภาวดี บุญญวงษ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จ.สงขลา
๙. รศ.ดร.ฉันทนา กล่อมจิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น
๑๐. รศ.มัลลวีร์ อุดลวัฒนศิริ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น
๑๑. ดร.สุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จ.เพชรบุรี
๑๒. ดร.มณฑา จำปาเหลือง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จ.เพชรบุรี
๑๓. ผศ.ดร.นงลักษณ์ เขียนงาม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่
๑๔. ดร.สมศักดิ์ สีตาทกุลฤทธิ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จ.เลย
๑๕. ดร.ประภาส ณ พิกุล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จ.เชียงราย
๑๖. นางสาวชวล สิงห์สุวรรณ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง จ.ขอนแก่น
๑๗. นายจงสกุล วุฒิสรรพ์ โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ จ.เชียงใหม่
๑๘. นายสมบุญ จงคำ โรงเรียนจอมทอง จ.เชียงใหม่
๑๙. นายภาคินัย สุนทรวิภาต โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ
๒๐. นางสาวสมสุข วิชาเนติวัฒน์ โรงเรียนสภาราชนิจังหวัดตรัง จ.ตรัง
๒๑. นางสาวพัชนีพร สมานมิตร โรงเรียนลาดปลาเค้าวิทยาคม กรุงเทพมหานคร

๒๒. ดร.สุปราณี ไกรวัตตบุตรณ์
๒๓. นางสาวสุวรรณา แสงสุริฉาย
๒๔. นางธัญสมร คเชนทร์เดชา
๒๕. ม.ล.ศรีประไพ พุกพิบูลย์
๒๖. นางวิภา เกตุเทพา
๒๗. นางสาวสุคนธ์ บุญมาก
๒๘. นางวิษชุดา สิริโชติรัตน์
๒๙. นางธนิมา เจริญสุข
๓๐. นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว
๓๑. นางสาวประนอม มณีวงษ์
๓๒. นางสาวพรทิพย์ ดินดี

- โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย กรุงเทพมหานคร
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒
 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร
 โรงเรียนสตรีวิทยา ๒ฯ กรุงเทพมหานคร
 นักวิชาการอิสระ
 นักวิชาการอิสระ
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.

คณะทำงานการประชุมรับฟังความคิดเห็นร่างแผนฯ ๔ ภูมิภาค (๙-๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๔)

จุดที่ ๑ ภาคเหนือ ๙-๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๔

๑. นางบุญชู ชลัษเฐียร
๒. นางชลลดา จิตติวัฒนพงศ์
๓. ผศ.ดร.นงลักษณ์ เขียงงาม
๔. ดร.ประภาส ณ พิบูล
๕. นายสมบุญ จงคำ
๖. นายจงสกุล วุฒิสรรพ์
๗. นายภาคินัย สุนทรวิภาต
๘. นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว
๙. นางสาวประนอม มณีวงษ์
๑๐. นางสาวพรทิพย์ ดินดี
๑๑. นางสาวกัญญมน ชาบซึ้งไพร

- ข้าราชการบำนาญ ประธานคณะทำงาน
 (ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
 ข้าราชการบำนาญ
 (ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จ.เชียงราย
 โรงเรียนจอมทอง จ.เชียงใหม่
 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ จ.เชียงใหม่
 โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.

จุดที่ ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๓-๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔

๑. ดร.ปัญญา แก้วกัญญา
๒. ดร.สมศักดิ์ สีดาฤทธิ
๓. นางวิลาวัลย์ พัวศิริ
๔. นางชลลดา จิตติวัฒนพงศ์
๕. รศ.ดร.ฉันทนา กล่อมจิต
๖. รศ.มัลลวีร์ อุดลวัฒนศิริ

- ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประธานคณะทำงาน
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จ.เลย
 ข้าราชการบำนาญ
 (ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
 ข้าราชการบำนาญ
 (ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น

๗. นางธัญสมร คชนทร์เดชา
๘. นางสาวชล สิ้นหิสุวรรณ
๙. นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว
๑๐. นางสาวประนอม มณีวงษ์
๑๑. นางสาวพรทิพย์ ดินดี
๑๒. นางสาวกัญญมน ชาบซึ้งไพโร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒
โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง จ.ขอนแก่น
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.

จุดที่ ๓ ภาคกลาง ๑๖-๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔

๑. ดร.วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์
๒. ดร.สุมาลี พงศ์ติยะไพบุลย์
๓. นางวิลาวัลย์ พัวศิริ
๔. นางชลลดา จิตติวัฒน์พงศ์
๕. รศ.ดร.รุ่งแสง อรุณไพโรจน์
๖. ผศ.กรรฎา นักรัศมี
๗. นางสาวสิริลักษณ์ เกิดหนู
๘. นางสาวสุวรรณา แสงสุริฉาย
๙. นางสาวสุคนธ์ บุญมาก
๑๐. นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว
๑๑. นางสาวประนอม มณีวงษ์
๑๒. นางสาวพรทิพย์ ดินดี
๑๓. นางสาวกัญญมน ชาบซึ้งไพโร

ข้าราชการบำนาญ ประธานคณะกรรมการ
(ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จ.เพชรบุรี
ข้าราชการบำนาญ
(ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
ข้าราชการบำนาญ
(ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
นายกสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จ.เพชรบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐
นักวิชาการอิสระ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.

จุดที่ ๔ ภาคใต้ ๒๐-๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๔

๑. นางวาทีณี ธีระตระกูล
๒. รศ.ดร.ศุภาวดี บุญญวงศ์
๓. นางวิลาวัลย์ พัวศิริ
๔. นางชลลดา จิตติวัฒน์พงศ์
๕. นางสุนัน เกลาฉืด
๖. นายศักดิ์นันท โชติเสวี
๗. นางสาวสมสุข วิชาเนตรวัฒน์
๘. นายธีรยุทธ พรหมชู
๙. นางสาวจันทิมา กิตติปัญญโชติ

ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา ประธานคณะกรรมการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จ.สงขลา
ข้าราชการบำนาญ
(ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
ข้าราชการบำนาญ
(ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จ.สงขลา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จ.สงขลา
โรงเรียนสภาราชินีจังหวัดตรัง จ.ตรัง
โรงเรียนสภาราชินีจังหวัดตรัง จ.ตรัง
โรงเรียนสวัสดิ์รัตนวิมุข จ.ตรัง

๑๐. นางธัญสมร คชนทร์เดชา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒
๑๑. นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
๑๒. นางสาวประนอม มณีวงษ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
๑๓. นางสาวพรทิพย์ ดินดี	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
๑๔. นางสาวกัญญาภรณ์ ชาบซึ่งไพร	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.

คณะทำงานปรับปรุง ๒ ครั้ง (๑๕-๑๗ สิงหาคม และ ๗-๙ กันยายน ๒๕๕๔)

๑. ดร.อรุณศรี อนันตรศิริชัย	ข้าราชการบำนาญ	ประธานคณะทำงาน
(ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
๒. นางชลลดา จิตติวัฒนพงศ์	ข้าราชการบำนาญ	(ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
๓. นางวิลาวัลย์ พัวศิริ	ข้าราชการบำนาญ	(ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
๔. นายสำเร็จ จันทโรกุล	ข้าราชการบำนาญ	(ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน กรุงเทพมหานคร)
๕. นางวัฒนา คล่องดี	ข้าราชการบำนาญ	(ศึกษานิเทศก์ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕)
๖. รศ.นงลักษณ์ ประเสริฐ		ประธานคณะกรรมการวิชาการ กลุ่มแนวเนว โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๓ และ พ.ศ. ๒๕๕๔
๗. รศ.ดร.รุ่งแสง อรุณไพโรจน์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร	
๘. รศ.ดร.ศุภาวดี บุญญวงศ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จ.สงขลา	
๙. รศ.ดร.ฉันทนา กล่อมจิต	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น	
๑๐. รศ.มัลลวีร์ อุดลวัฒนศิริ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น	
๑๑. ดร.สุมาลี พงษ์ติยะไพบุลย์	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จ.เพชรบุรี	
๑๒. ดร.มณฑา จำปาเหลือง	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จ.เพชรบุรี	
๑๓. ผศ.ดร.นงลักษณ์ เขียนงาม	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่	
๑๔. ดร.สมศักดิ์ สีตกุลฤทธิ	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จ.เลย	
๑๕. ดร.บุญเลิศ คำปັນ	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่	
๑๖. นายเจษฎา บุญมาโฮม	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จ.นครปฐม	
๑๗. ดร.มัธยม เรื่องแสน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๓	
๑๘. นางธัญสมร คชนทร์เดชา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒	
๑๙. นางสาวสุวรรณา แสงสุริฉาย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐	
๒๐. ดร.สุปราณี ไกรวัตตบุตร	โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย กรุงเทพมหานคร	
๒๑. นางสาวชล สิงห์สุวรรณ	โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง จ.ขอนแก่น	
๒๒. ม.ล.ศรีประไพ พุกพิบูลย์	โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) กรุงเทพมหานคร	
๒๓. นายภาคินัย สุนทรวิภาต	โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ	
๒๔. นางวิภา เกตุเทพา	โรงเรียนสตรีวิทยา ๒๙ กรุงเทพมหานคร	

๒๕. นายสมบุญ ใจองคำ
๒๖. นายจงสกุล วุฒิสรรพ์
๒๗. นางศิรินทร์ ตันภิรมาน
๒๘. นางศิรินพร ฤกษ์วัฒนศิริกุล
๒๙. นางสาวสมสุข วิชาเนตรวัฒน์
๓๐. นางสาวสอางค์ศรี ฝิโลดม
๓๑. นางสาวพัชนีพร สมานมิตร
๓๒. นางจรรุวรรณ ทวีทรัพย์สมาน
๓๓. นางสาวสุภรณ์ แซ่ตระกูล
๓๔. นายกมล ประทีปธีรานันต์
๓๕. นางวิษชุดา สิริโชติรัตน์
๓๖. นางสาวสุคนธ์ บุญมาก
๓๗. นายชนะ เขียวเชิงสันติ
๓๘. นางธนิมา เจริญสุข
๓๙. นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว
๔๐. นางสาวประนอม มณีวงษ์
๔๑. นายเมธรวีร์ ต้วงกุล

- โรงเรียนจอมทอง จ.เชียงใหม่
 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ จ.เชียงใหม่
 โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย จ.เชียงใหม่
 โรงเรียนสะเมิงพิทยาคม จ.เชียงใหม่
 โรงเรียนสภาราชนิจังหวัดตรัง จ.ตรัง
 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ บดินทรเดชา กรุงเทพมหานคร
 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร
 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ กรุงเทพมหานคร
 โรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จ.นครปฐม
 นักวิชาการอิสระ
 นักวิชาการอิสระ
 โรงเรียนเทคโนโลยีนครปฐม จ.นครปฐม
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.

พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้าเมืองไทย)

๘๕, ๘๗, ๘๙, ๙๑ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๔๐ ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

โทร. ๐-๒๔๒๔-๔๕๕๗, ๐-๒๔๒๔-๐๖๙๔ โทรสาร ๐-๒๔๓๓-๒๘๕๘

นายณัฐ ปวิณวิวัฒน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๕๔

